

DAMUNT

DAMUNT

REVISTA D'INFORMACIÓ LOCAL

SANT JOAN. MARÇ 1.993. N° 22

CONTINGUT

D A M U N T D A M U N T

Revista d'informació local

SANT JOAN (MALLORCA)

Març 1.993.- Núm. 22

Depòsit Legal PM-673-1991

Domicili:

Major, 68

07240- Sant Joan (Mallorca)

Tel. 52 61 83

Director

Miquel Florit Huguet

Redactors-col.laboradors:

Antoni Amengual Barceló
Antònia Amengual Salvà
Antònia Barceló Gayà
Margalida Bauzà Bover
Antònia Barceló Gayà
Gabriel Company Gayà
Nino Company Perez
Carles Costa Salom
Josep Estelrich Costa
Catalina Lluïsa Gayà Bauzà
Catalina Jaume Ginard
Joan Jaume Nigorra
Bàrbara Matas Sastre
Guillem Bou Mas

IMPRES A:

Apóstol y Civilizadors
Petra (Mallorca)

Tirada: 400 exemplars

Lloc de venda: Ca Na Blanc

Subscripcions: Miquel Florit Huguet

SALUTACIÓ, per Miquel Florit Huguet,
pàg. 3

NOTÍCIES LOCALS, per l'Equip de Redacció
pàg. 4, 5, 6, 7, 8, 9 i 10

POEMES, GLOSES I GLOSADORS, per Gullem
Bou Mas, Antònia Barceló Gaya, Gabriel
Company Gayà i Catalina Jaume Ginard,
pàg. 11, 12, 13 i 14

COMUNICAT AJUNTAMENT DE SANT JOAN;
pàg. 15

DIES DE DOL I MORTS DE DESGRÀCIA,
pàg. 16, 17 i 18

VENTALL D'AJUDES PER A L'ANY 1.993
pàg. 19

DEL TELECLUB AL CENTRE CULTURAL,
per Carles Costa i Salom, pàg. 20,
21 i 22.

ANIVERSARI DE L'ESTATUT D'AUTONOMIA
per el President del Parlament, pàg.
23.

LES CAPELLES DE L'ESGLÉSIA VELLA
DE SANT JOAN, per Mn. Josep Estelrich
i Costa, pàg. 24, 25 i 26

RECORDANT ESDEVENIMENTS I CURIOSITATS
per Joan Jaume i Nigorra, pàg. 27

FOTOGRAFIES, per M.F.H.

Andrea, filla de Antoni i Belen,
una petita princesa que viu al carrer
Princesa (Coberta).

Maria Ordines, Carnaval 1993 (Contraco-
berta)

NOTA:

Els escrits publicats expresen
unicament l'opinió dels seus autors,
els quals es fan responsables del
seu contingut.

La Redacció no s'identifica necessa-
riament amb el contingut dels escrits

S A L U T A C I Ó

Si la Bíblia, el "llibre sant" comentar, saber esser independents per excel·lència és interpretat de i objectius, sense marginal cap tipus tantes distintes maneres, generant d'informació. Per això escollirem, al llarg dels segles discussions el nom emblemàtic de **damunt damunt**. i guerres, sens dubte tota paraula Informar sense comentar, una escrita pot esser llegida o interpretada bella utopia o una tasca quasi imposible de molt distinta manera i **Damunt Damunt Damunt voldria esser directe Damunt**, una modesta revista local i planer, no opinar mai per respecte no és un cas diferent. a les opinions dels altres, esser

Un lector i amic nostre diu que **únicament una "revista d'informació local"**. Ni més ni manco.

Voldríem saber informar sense

Miquel Florit Huguet

ACTIVITATS DE LA 3ª EDAT

El passat dia 10 de Març es va fer una excursió, visitant-se el Santuari del Puig de Santa Magdalena d'Inca. El mateix dia i convidats pel batle de Marratxí es va fer una visita a la Fira d'es Fang. El dinar va esser al Restaurant Elite Club on serviren un esplèndit menú.

L'horabaixa es va fer un passeig per la Fira del Ram.

Amb motiu de la Festa d'es Pa i Peix, l'associació de la 3ª Edat de Sant Joan féu una convidada a les altres Associacions del Pla, per visitar els locals de l'Associació de Sant Joan i al mateix temps assistir a la Festa del Quart Diumenge.

Per el dia 1 d'Abril està previst sortir 5 matrimonis per a Roquetas de Mar (Almeria). Aquests 5 matrimonis de la 3ª Edat passaran 15 dies de vacances, subvencionades per l'INSERSO.

PENYA BARCELONISTA D'ES PLA

-Nom de la penya?

PENYA BARCELONISTA D'ES PLA

-Quins pobles la formen en aquests momens?

En aquests momens està formada per gent de Vilafranca, Sant Joan i Petra

-Quan es creà?

Aquesta Penya Barcelonista d'es Pla, es creà en el mes de Gener d'aquest any, havent tingut anteriorment reunions per la seva formació. I està formada la junta directiva per gent de Vilafranca i Sant Joan.

-Viatge a Barcelona.

-Viatjaren sis socis de Sant Joan integrats dins la Penya Barcelonista d'es Pla, partiren el dissabte dia 13 de Març a les 15'00 hores de la seu de la Penya, cap a l'aeroport de Son Sant Joan a les 18'00, per emprendre vol cap a la Ciutat Comtal, en l'avió anava ple de gent que anava a veure el gran derbi el BARÇA-DE-PORTIVO. El partit començà a les 20'00 h. amb la victòria al final

del partit del BARÇA, per un 3-0, llavors quan acabà el partit varen anar a les Rambles de Canaletes, a on es reuneix tota la gent del Barça, celebrant la victòria, soparen per les Ramblas i la tornada va esser damunt les 2'00 de la matinada amb el mateix avió des de l'aeroport del Prat. Properament informaren dels actes que se celebraren, per realitzar la Presentació de la Penya oficialment davant alguns membres del Barça, i també d'alguna reunió que se celebrarà aquí a Sant Joan sobre la Penya.

SEMI MARATHON SANT JOAN-93

El semi marathon Sant Joan 1.993., una prova esportiva que se celebrà durant molts d'anys, i que després d'alguns anys de no celebrar-se, se celebrà el passat dissabte dia 20 de Març, reunint nombrós públic, vingut de tots els indrets de Mallorca, per animar als seus participants.

La cursa va esser organitzada pel Club Sant Joan de Voleibol, amb el patrocini de Consell Insular de Mallorca, KAS, Ajuntament de Sant Joan i amb el suport de "La Caixa".

Les classificacions dels esportistes locals, segons "categories", foren les següents:

PREESCOLAR MASCULÍ Nascuts els anys 87-88

Primer premi: Antoni Bauzà, trofeu donat per Ca Na Blanc.

Segon premi: Miquel Angel Mieres, trofeu donat per Floristeria Nicolau.

Tercer premi: Joan F. Roig, trofeu donat per Pescateria Mairata.

PREESCOLAR FEMANÍ Nascuts els anys 87-88

Primer premi: Maria Rosa Bauzà, trofeu donat per Ca'n Mateu d'es Forn.

Segon premi: Monica Antic, trofeu donat per Mel i Sucre.

Tercer premi: Isabel Gomariz, trofeu donat per Talleres Ford Morla.

BENJAMÍ FEMENÍ

Primer premi: Esther Lopez (de Joan Capo), trofeu donat per Diari de Mallorca.

Segon premi: Vanessa Resta (de Atletisme Manacor), trofeu donat per Diari de Mallorca.

Tercer premi: Leonor Lopez (de Joan Capo), trofeu donat per Diari de Mallorca.

El premi local fou per Neus Bauzà, en Benjamí Femení, trofeu donat per "Sa Nostra".

I en Benjamí Masculí fou per Joan Company, trofeu donat per Diaria de Mallorca.

PREESCOLAR MASCULÍ Nascuts els anys 85-86

Primer premi: Pau Company, trofeu donat per Diari de Mallorca.

Segon premi: Guillem Serra, trofeu donat per Diari de Mallorca.

Tercer premi: Joan Company, trofeu donat per Diari de Mallorca.

PREESCOLAR FEMENÍ Nascuts els anys 85-86

Primer premi: Bàrbara Gayà, trofeu donat per Diari de Mallorca.

Segon premi: Joana Mª Català, trofeu donat per Diari de Mallorca.

Tercer premi: Bàrbara Antich, trofeu donat per Diari de Mallorca.

BENJAMÍ MASCULÍ

Primer premi: Alejandro Mejias (de Palma), trofeu donat per Diari de Mallorca.

Segon Premi: Jaume Cabres, trofeu donat per Diari de Mallorca.

Tercer premi: Juan Valls (de Joan Capo), trofeu donat per Diari de Mallorca.

ALEVÍ MASCULÍ

Primer premi: Adrian Gil, trofeu donat per Diari de Mallorca.

Segon premi: Sergio Rio, (Atletismo Manacor), trofeu donat per Diari de Mallorca.

Tercer premi: Toni Bordoy (de Joan Capo de Felanix), trofeu donat per Diari de Mallorca.

Premi Local: Josep Andreu Mariño, trofeu donat per Club d'Esplai.

ALEVÍ FEMENÍ

Primer premi: Antònia Vicens (del Joan Capo) trofeu donat per Diari de Mallorca.

Segon premi: Maria Femenias (Atletisme Manacor), trofeu donat per Diari de Mallorca.

Tercer premi: M^a del Carmen Alzamora (de Sant Joan), trofeu donat per Diari de Mallorca.

Premi Local: Antònia Galmés (Sant Joan), trofeu donat per Talleres Morlà.

JUVENIL SENIOR MASCULÍ

Primer premi Local: Guillem Mas Miró (Sant Joan) trofeu donat per Diari de Mallorca.

JUVENIL SENIOR FEMENÍ

Segon premi: Maria Alzamora (Sant Joan) trofeu donat per Diari de Mallorca.

Primer premi Local: Cati Torrens (Sant Joan), trofeu donat per Diari de Mallorca.

L'EMIGRACIÓ MALLORQUINA A AMÈRICA

L'historiador Sebastià Serra, va donar el passat dia 19 de Març, una conferència sobre l'emigració mallorquina a Amèrica, que començà a partir de l'any 1.880 i va durar quasi un segle, fins l'any 1.960, en dates aproximades. Epoca en la qual s'arribaren a comptabilitzar uns 23.000 mallorquins a l'Argentina, 20.000 a Cuba i uns 3.000 a Puerto Rico, en menys quantitat a altres indrets de Latinoamèrica. Homes que sortiren de Mallorca, per causes de les males condicions de vida que hi havia aquí, partint la majoria amb el desig de fer fortuna, que després de moltes penalitats i privacions alguns lograren, tornant molts d'altres així com partiren i quedant-se un gran nombre per fer vida i mort per terres americanes, després d'haver demanat altres familiars, famílies senceres que anaren a viure l'aventura americana.

Sebastià Serra, que va demostrar ser un bon coneixador del tema, ens va oferir en primer lloc un video producte de la investigació que s'està realitzant i que fa poques setmanes va oferir la TVE Balear. Seguidament

el conferenciant va anar explicant els orígens, causes, conseqüències i anècdotes d'aquesta emigració, així com la diversitat d'oficis de menestrals, a més del gran nombre de pagesos. Es curiós que la gran majoria de mallorquins naturals d'un mateix poble, allà altra vegada s'agruparen fixant la seva residència en la mateixa localitat, comarca o província. Es curiós que a San Pedro (Argentina) hi anaren molts de mallorquins dedicats a l'agricultura, a Cordoba la majoria de residents eren originaris de Menorca (Maó) i Eivissa.

La conferència que havia estat organitzada per la delegació local de l'Obra Cultural Balear, va esser seguida amb molt d'interès per tots els assistents, alguns dels quals llamentarem que per falta de temps no es parlés més concretament dels emigrants santjoaners, alguns dels quals s'establiren a les proximitats de la ciutat de La Plata.

Al final hi va haver un petit col·loqui, que va haver d'esser interromput perquè el temps havia passat.

II FIRA D'ARTESANIA I MOSTRA

Impossible donar una relació completa dels expositors que prengueren part en la II FIRA D'ARTESANIA I MOSTRA, celebrada el passat diumenge dia 21 de març, però si volem resumir, damunt damunt, el que fou dita Fira (essent tota omisió completament involuntària).

Possiblement fou el grup de concessionaris i agents de cotxes el més representat dins la Fira i el que més espai ocuparen tenint estès dins el carrers de Bellavista, Consolació i Major.

Talleres Morlà representant a la **Fort** tenia exposats 7 models de la seva representada, entre ells el **Mondeo** "el cotxe que de dos se'n fa un".

Martí Ferriol de Sineu representant de la **Fiat**, tenia exposades unitats, entre ells el **Cinquecento**.

Autos Sant Joan tenia exposats 12 models de la **Renault**, entre els que destacariem al model **Zafrane**.

Automoviles Coll Concessionari de **Peugeot Talbot**, tenia exposats 10 models, les darreres novetats, destacant el model 306 (versió gasolina) substituït del 309.

Pedro Ferriol de Petra, Agent de la **Citroën** tenia exposats 10 unitats, entre les quals hi havia les darreres novetats d'aquesta marca.

Opel, GME i GM estaren presents mitjançant el seu Concessionari de Manacor **Melsion Mas**, tenint exposats els models **Astra**, **Vectra**, **Calibra** i el **Pontiac Transport**, entre altres.

La marca **Rover** va estar present per medi dels **Germans Alcover**, agents de dita marca a Manacor, tenint exposades 8 unitats, entre les quals hi havia el models **Ranger**, **Rover 100**, **200** i **400** i **Discoveri**.

Alfa Romeo a través del seu Concessionari de Manacor tenia exposats els seus models **155** **Integrale**, **Spider** i altres.

En el grup de **Camions**, tenien exposats els concessionaris de **Man** i **Pegaso-Iveco**.

On fou també nombrosa la participació fou en la rama de **Maquinària Agrícola**, cosa lògica tractant-se 'un poble eminentment agrícola com és Sant Joan. Exposaren la seva maquinària les firmes **Comercial Cruelles**, **Muner**, **Manresa**, **Comercial Reynes**, **Comercial Agrícola Mascaró**, **Apwros Mallorca**, **Tractores Ford**, **Tractores Renault** i **Comercial Artà**, tots ells a la Plaça de la Constitució.

No faltaren les motos i les bicicletes, estant presents les firmes **Bicicletas Nadal** i **Motos Tomeu Jaume**.

La ceràmica va estar representada a tres "stands", corresponent a les firmes **Ceràmica Cas Canonge**, **Ceràmica Can Bernadí** i **Es Pinaró**, aquesta darrera casa comercial plenament santjoanera, com molts ja saben.

Dintre l' apartat de ferreries, ferreteria i forja, hi participaren **Ferreria Pedro Mestre**, **Ferreria Pacheco**, **Ferreria Morague** i **Ferreteria de Sineu**.

Dins el grup d'Alimentació estaren presents les dues empreses santjoaneres **Forn Gabriel Company** i **Embutits Forn de Gabriel Company** i **Embutits "Sa Caldera"**, essent dos dels "stands" ja que aquests dos joves empresaris, cada un en la seva especialitat, oferien i ofereixen uns productes artesanals de primera qualitat. També dins aquest grup exposà la firma **Quesos Montes**.

En el grup de **Flors i Plantes**, que amb molt d'encert estaven instal·lats a la Plaça Rei Joan Carles I (Plaça del Centre) hi tenien exposats les seves plantes **Miquel Nicolau** (de Sant Joan), **Plantas Donate**, **Viveros Santamaria**, **Viveros Llabres** i **Plantas Adrover**.

Venedors divers tenien exposada la seva mercaderia, apropant-se al centenar el nombre d'expositors.

DUES EXPOSICIONS DE PINTURA

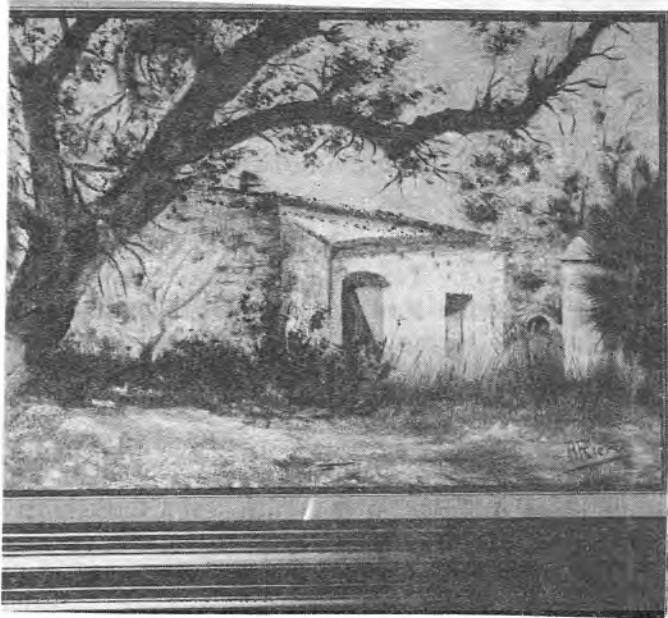
Va néixer a Petra el 30 de Juny de 1.943. Des que era petita li agrada molt pintar. Aquesta és la seva primera exposició individual. Els pintors més admirats per Antònia Riera són els que pinten clarament els seus pensaments i per dir-ho d'una altra manera "amb pinzells petits". Això queda reflectit en les seves obres.

Antònia Riera s'ha criat dins un ambient artístic i per damunt tot, molt natural. De fa uns quants anys ençà, amb motiu d'un servei als altres, ha hagut de deixar el seu art i no s'ha pogut dedicar tot el que ha volgut a la pintura. Es una pintora

que sempre li ha agradat pintar imatges molt naturals.

Antònia Riera, que a Petra és coneguda pel malnom de N'Antònia de S'Hort de Sa Bassa, havia participat a altres exposicions col·lectives, essent com hem dit al principi la de Sant Josep la primera exposició individual.

L'exposició instal·lada en el Saló d'Actes de l'Ajuntament que va esser inaugurada el dissabte dia 20 i va estar oberta el dissabte i el diumenge, dia 21, essent visitada per un nombrós públic, que pogué admirar unes obres que "no necessiten interpretació", molt de l'agrat de la immensa majoria.

Jaume Alzamora, un pintor nat a Artà, exposà el passat dia 21 de Març, Festa del Quart Diumenge, el local de la Tercera Edat.

Varem visitar l'exposició de Jaume Alzamora, tenint la sort de coincidir amb Sonia Campins (1), una jove pintora d'exquisita sensibilitat i les seves idees, exposades amb tota senzillesa, sense la més petita pedanteria, coincidir amb les nostres, a l'hora de valorar l'obra de Jaume Alzamora.

La pintura de Jaume Alzamora pot ser que no agradàs a un sector del públic visitant, però crec que a

ningú deixaren indiferent, admirant-les i acceptant-les uns, i rebutjant-les uns altres.

Parlant amb Sonia te n'adones de la gran riquesa del món interior de tot autèntic artista i foren les preguntes i observacions que ella feia conversant amb Jaume Alzamora i les respostes d'aquest, el que feia apropar-te a la pintura que estàvem contemplant.

Jaume Alzamora, va neixer fa 33 anys, i en fa 3 que es dedica a la pintura, considerant la seva edat, clau dins la vida d'un home.

DUES EXPOSICIONS DE PINTURA

Aquesta de Sant Joan és la primera exposició individual que realitza Jaume Alzamora. Amb anterioritat havia participat en dues col·lectives, una a Cala Millor i l'altra en el Casino.

Es Jaume Alzamora un home "normal", tot el contrari d'un "bohemi", amb esposa i fills, que treballa 10 hores al dia i "a més pinta".

Després de sentir-li exposar les seves idees i teories, era inevitable demanar-li si també escrivia a més de pintar...I si, també escriu ocasionalment.

L'home-arbre, similitud i simbiosi, amb un resultat sorprenent, home-lluno, no lluna (no cal el femení), dracs...un home geperut, tot un món interior, que no es pot qualificar ni quantificar i que Jaume Alzamora fa sortir i queda reflectit en les seves pintures.

En la pintura exposada hi ha dues èpoques clarament diferenciades, cosa que captà immediatament Sònia. Curiosament l'estil més "formal" correspon a la primera època i les obres més "vanguardistes" pertanyen a la segona època o sigui la més recent. I és que les limitacions

-relatives- o fictícies, tant temàtiques, com d'estil o tècniques, i la necessitat d'esser "originals", "nous", "únicos", es pot observar en la majoria d'artistes que "tenen coses que dir".

Molt interessants les preguntes que féu Sònia i les respostes de Jaume Alzamora sobre el concursos i jurats de pintura, que no transcrivim per falta d'espai.

N O T E S

(1) Sònia Campins Mas, vinculada indirectament a Sant Joan, és una jova pintora, de la que parlàrem breument en el núm. 16 de D.D. del mes de Setembre 1.992. Volem confessar sense ca revolt, la nostra admiració per Sònia, com a artista i com a persona. Seria desitjable i molt interessant, que la gent de Sant Joan pogués coneixer i admirar la seva obra.

NOTÍCIES DIVERSES

GREU CAIGUDA

El passat dia 17 de març Madò Margalida Barceló Galmes (de Can Jordi) sofri una greu caiguda quan el sòtil inesperadament va passar. La ferida fou ingresada a la Residencia Sanitaria i posteriorment intervinguda. Desitjan es recuperi prest.

FESTA DEL PA I PEIX. QUART DIUMENGE.

La festa del Quart Diumenge o Pa i Peix, te per epicentre el Santuari de Consolació, on va tenir lloc el passat diumenge dia 21 de març, la ja tradicional ofrena de flors a la Verge Maria, baix del lema "Cada família una flor", seguida d'una missa concelebrada on mossén Baltasar Coll, historidor i poeta, començà i acabà amb uns vers el seu parlament, resultant insuficient el nostre Santuari per acollir a tants de devots de la Mare de Déu, gent de Sant Joan i altre vinguda de tota Mallorca per assistir a aquest romiatge.

Durant la missa el Cor Parroquial interpretà els seus cànecs, contri-buint a l'esplendor de la Festa del Quart Diumenge.

L'horabaixa la Banda de Musica de Petra, despres de fer el "cercaviles" tradicional, dona un concert a l'explena del Santuari.

La bona diada del passat diumenge, feu que els visitants de Consolació fosin tan nombrosos i que l gent vinguda de fora per visitar Consolació i per visitar la fira, comentas "valia la pena venr a Sant Joan".

DIA DEL SEMINARI

La recol.lecta que es feu a la Parroquia en el Dia del Seminari va arregar la cantitat de 63.000 pessetes.

NEIXEMENTS

Rafel Roig i Bauzà, fill de Josep i Francisca, va neixer el dia 9 de Gener de 1.993.

Maria del Mar Bauzà i Cerdà, va neixer el dia 27 de gener de 1.993.

Catalina Jaume Bauzà, filla de Jaume i de Catalina, va neixer dia 16 de febrer de 1.993.

Joan Bauzà i Florit, fill de Rafel i de Catalina, va neixer dia 26 de Febrer de 1.993.

Als pares i altres familiars, la nostra enhorabona.

CARNAVAL 1.993

Si be en el passat número del mes de Febrer, publicarem les gloses relatives a s'Enterro de sa sardina, originals dels nostres cl.laboradors Gabriel Company (es Forner) i de Gabriel Monserrat, era la nostra intenció publicar el glosat de Joan Matas (Datiler) que l'autor va prometer a aquesta revista. Serà l'any qui ve. També deixam de publicar unes fotografies de dit carnaval, per considerar d'actualiatat mes fresca les que avui publicam.

NECROLOGIQUES

Francisca Bernat Bergas (Puça), va morir el passat dia 23 de Febrer de 1.993. Tenia 80 anys.

Josep Gayà barceló (Penya), va morir el passat dia 25 de Febrer. Tenia 78 anys.

Catalina Picornell Garau (Ferrera), va morir dia 26 de Març. Tenia 84 anys.

El nostre condol a tots els famiars d'aquets difunts, en espeial al mes propers.

TROBADA DE QUINTOS 1.946.

El passat diumenge dia 7 de Març, els quintos i quintes nascuts l'any 1.925, es reuniren en una trobada de germanor i dinar de companyerisme.

Dª Antònia Barcelò (la Mestre Gana) recità uns poemes que havia preparat per tal ocasió.

El també quinto, amic i col·laborador nostre, Guillem Bou, també improvisà unes gloses, sumant-se a l'acte.

QUINTOS DEL 46

Una taula concorreguda
és expressió d'amistat,
bon menjar i bona beguda,
és lo que ens han preparat.

Que ens augmenti l'energia
per seguir nostre camí,
amb entusiasme i frenessí,
en tot moment i cada dia.

Visquem amb eufòria el present
i de crisi no en parlarem,
confiem amb Déu provident
i així no ens equivocarem.

Als qui ens precediren,
tendrem sempre presents,
aquí molt bé sofriren
i ja estan amb Déu etern.

Antònia Barceló Gayà

GLOSES DE GUILLEM BOU

Ja que tot ha anat tan bé
visca es quintos del quaranta-sis
i si volem viure un dia feliç
hem de firmar es compromís
per dinar de l'any qui ve.

Si feim un dinar l'any que ve
que ninguns quedem darrera
perquè tots seguim una carrera
que per força l'hem de fer
visquem sempre en s'endarrerir
mean qui serà es primer
es sa pregunta que mos queda.

Guillem Bou, que també té a la seva esposa quinta (naixeren el mateix any), acabà amb una glosa humorística, per llevar la nota trista que havia deixat la seva glosa darrera, "meam qui serà es primer", improvisant aquesta altra glosa.

GLOSA DE GUILLEM BOU

Jo i sa meva doneta
sempre som quintos plegats
i estam considerats
d'esser una colla condreta
perquè quan un des dos fa poca veta
s'altre cria maldecaps.

**AMB MOTIU DE L'ANIVERSARI DE LA MORT
DE SOR FRANCINAINA DE SENCELLES 1.993**

Vos estic molt agraïda
per molts de favors rebuts
Beata, Santa, garrida
plena de dons i virtuts
sempre cloveu la farida
dels pelegrins benivolguts,
a dar-vos gràcies venim
amb el cor damunt sa ma
quan sempre a Vos acudim
escoltau nostre pregar
que o sou bàlsem quan sofrim
perquè Déu en Vos està.
I amb olor de primavera
del vint-i-set de febrer
nostre cor en viu quimera
sens omple de goix com fester
que en flamada feleguera
va cremant pel vostre bé.
O joiosa Sencellera
mallorquina ho sou de tot
pels Sencellers la primera
i pel qui de Vos és devot
sou perfum d'aufabaguera
blancor de flor d'amatler,
aubó florit de vorera
rovella del sementer,
dolç cantic de cadarnera
i de rossinyol també
del camp o noble pagesa
foreu sencilla i xalesta
acollireu la pobresa
amb amor de goix i festa.

Bàrbara Matas Sastre

DAVALLAMENT SANT JOAN 93

Dolça Imatge Dolorosa
d'estrelles coberta i dol
desolada i tenebrosa
amb tristesa i desconsol
trendra Mare tremolosa
amb expressió de condol.

Divendres Sant d'amargura
Oh! Fill de Déu davallat
fruit de l'home i son locura
de sang i aigua, empatat,
la pena son cor tortura
i d'humilitat capturat.

Jesús amb trista mirada
amb la cruel fredor de mort
d'ingratitude segellada
amb sospirs i desconhort
plora la lluna amagada
cercant de cel dolç confort

Núvols esperençadors
fent remolins al misteri
peneditx els pecadors
i inquietx pel captiveri
amb foc ardent de colors
similant el viu Imperi.

Amb la serena nit i reposada
Oh! Mare Jesús estau present
vostre poble us ha fet mala jugada
per sent a dins son cor remordiment
a dins de vostra llar i feim estada
acompanyant el vostre sentiment.

I escoltats pels vells xiprers
en greu silenci
quan batega d'húmil pena nostre pit
Vos pregam a prop vostre amb insistència
ansiosos de perdó amb fort crit
i contrits i humiliats en suau prudència
confortau-nos i elevau-vos l'esperit.

I el dia de la Paqua en matinada
feis que junt amb Vós poguem cantar
Oh Regina Caeli, quan l'aubada
us vestequi tot de flors el vostra altar
i amb la cara riolera, dolça, aimada
ens ensenyeu el bon camí per l'endemà.

Bàrbara Matas Sastre

DEDICAT AL METGE COMPANYY

S'altre dia vaig trobar
per la vila es doctor Company
i es meu cor se va alegrar
veure'l tan ben restaurat
després d'haver superat
una dolència tan gran,
un home molt recordat
pes bons sevícis prestats
a la gent de Sant Joan.

Per esser un metge despert
molts són es que ell va curar
per tant mos hem d'alegrar
que hagi tingut bon acert
i molts d'anys ho pugui contar.

Catalina Jaume

A LES FOSQUES

Degut a un desgavell
que es Municipi aprovà
un veïnat des Barracar
està que no cap en pell
i segons me contà ell
quan s'estel varen posar
tan a les fosques quedà
que quan volia pixar
no se trobava s'"aucell".

Si per s'altre poble fer planta
ell va esser discriminat
degut a s'obscuritat
encara va de banda a banda
i vol fer una demanda
a sa Primera Autoritat
perquè n'està ben cansat
de sempre anar compixat
quan s'"aucell" se li desmanda.

Fa pena aquell "aucellet"
que a les fosques pren es vol
i li escapa qualche bemol
si pega per sa paret
en penes s'aguanta dret
i just pot sortir amb so sol
no es mou des mateix redol
i se cansa d'estar totsol
aquell pobre animalet.

Gabriel Company

(Forner Boveta)

A LA MARE DE DÉU DE CONSOLACIÓ

Mare, si sapiguéssim cantar
tot el vostre consol,
podrien servir i estimar
oblidant el nostre dol.

Vós, eí Segrari, ens mostrau,
hi està el nostre Salvador.
contínuament l'acompanyau
fei-mos veure el seu esplendor.

Allà l'Infinit Amor s'amaga,
immolar-se es lo seu,
ànima llunyana no hi haga,
com iman a tots atreu.

La vostr voluntat complida
amb tota promitud,
ens comunicarà la vostra vida
i ens augmentarà la virtut.

Maria, feis-mos participar
d'una immensa gratitud,
els problemes ens solucionarà
sense haver-ho merescut.

Il.lumina nostra vida,
a dins un món tenebrós,
la nostra oració sentida,
ens farà viure sempre amb Vós.

Rebuda la vostra benedicció,
vida fecunda hi haurà,
pau, concòrdia i amor,
ja sempre ens acompanyarà.

Optam per un món millor,
de justícia i solidaritat,
a on regni l'amistat
i una autèntica germanor.

Mare, que a tots estimau,
sobretot als més necessitats,
les nostres plegàries escoltau
i que no hi hagi marginats.

Amb vostra dolça tendresa,
alleujerau tot sofriment,
manteniu la nostra llum encesa
i assistiu-nos en tot moment.

A dins aquest món de progrés,
vibrar, sofrir i treballar,
evitant qualsevol excés
i que poguem ben acabar.

Font de Sabiduria
que sempre ens voleu ajudar,
Vós sou la nostra alegria
i l'aliciant per progressar.

Sant Josep amb Vós comptam
i ens sentim pelegrins,
bona mort vos demanam
i sant amor de serafins.

Antònia Barceló Gayà

LA VERGE DE CONSOLACIÓ

S'aroma que se respira
per se festa de Pa i Peix
desperta se fantasia
a tots el santjoaners,
pujam em "romeria"
per s'escala d'es xiprers
a adornar sa nostra Mare
Reina d'es santjoaners
i reina de tots es qui vénen
a dipositar el seu bes.
De cada any es Quart Diumenge
reprèn sa devoció
d'assistir al gran ofici
que se celebra en vostre honor,
dins un variat perfum
de ramells de tot color
tots estam necessitats
de vostra protecció.

Vós sou vida i sou dolçor
vós sou l'esperança nostra
feis que en mal temps i en bonança
de cristians donem mostra
i quan arribem a sa meta
d'aquesta vida mortal
que allà hi trobem el perdó
vostre i del Fill Redemptor
i la vostra abraçada maternal
Verge de Consolació.

Segons mos conta s'història
a damunt aquest turó
va trobar la vostra imatge
un esclau moro pastor
dins una soca d'ullastre
buida ja per s'antigor.

Dins ses cases de Solanda
allà vos va internar
i de totduna va pensar
d'adorar-vos ell totsol
i feia servir de llanterna
sa closca d'un cargol.

Quan ell es quedà dormit
vos tornaren traslladar
a damunt aquella altura
a on volieu estar
per esser la protectora
de tot gènere humà
i títol de Consoladora
allà vos varen donar.

A vostra empara reposen
els nostres sers estimats
esperant Verge Maria
que amb la vostra companyia
les tengueu refugiats
i quan per noltros vengui es dia
per Vós siguem emparats.

Catalina Jaume

POLITICA MAL ENTESA

I

Sa política mal entesa
és de lo més brut que hi ha
qui està avesat a mandar
a s'obeir mai s'avesa
i li és una sorpresa
si no talla es bacallà

II

Es qui les prengui per ell
a les cançons des Forner
li coman que ho pensi bé
si me vol llevar sa pell
i li dic ¡vatua-dell!
que és hora de no fer és mè.

III

Només quan jo estigui ple
llavors podran menjar ets altres
i l'he de fotre comes altes
a qui intenti pesar-me
i només me trobaré ple
quan li pugui inflar ses galtes.

IV

Quan jo no sé fer una cosa
i ets altres la saben fer
fas tot lo que me ve bé
amb tal de que no en facin nosa
si no puc en cançó, en prosa
no me qued amb s'endarrer.

V

Home de gran simpatia
vos mirava més prudent
bastant més intel·ligent
i de més categoria
de sa mort de sa poesia
no culpeu s'Ajuntament.

VI

I noltros que podem fer?
si no vos agraden ses gloses
jo també trob moltes coses
que tampoc me cauen bé
d'aquest món jo vos diré
que no és un camí de roses.

VII

Per mi no ho teniu molt clar
en aixó de sa cultura
tampoc és cap beneitura
sa cultura popular
i tots mos hem de posar
cadascu a sa seva altura.

VIII

No hem sobra intel·ligenci
ni m'agrada es presumir
i no m'atravesco a dir
que es glosar sigui cienci
però ho és sa pacienci
per haver-vos de sufrir.

IX

No deim tants de desbarats
com vós voleu suposar
i no hi ha perquè despreciar
ses nostres activitats
defensant dos "caps-quadrats"
que no saben de que va.

X

Diuen que és mal de sofrir
es passar a s'oposició
qui sembra mala llavor
mes envant l'ha de collir
jo just dic lo que sent dir
que me'n fot des qui té raó.

IX

Amb sa capa de Cultura
s'abriga un desgraciat
que va anar a fer un atemptat
a un poeta d'altura
i amb sa seva caradura
va quedar ben retratat.

XII

N'hi ha que tenen bon nas
i endemés no saben perdre
que primer tiren sa pedra
i llavors amaguen es braç
i de lo brut no en fas cas
i són més bruts que sa m...

XIII

Tenc per mi m'hauré passat
i m'haureu de perdonar
jo vos puc assegurar
que me trob mot afectat
i si vos he agraviat
humilment vos don sa mà.

Gabriel Company

(Forner Boveta)

Ajuntament de Sant Joan

(MALLORCA)

En relació a l'entrevista entre vegada, no ha passat així; la tradició Joan J. Serra i el poeta i escriptor na i rutinaria petició anual del Miquel Gayà i Sitjar, publicada en President del Centre Cultural de el diari **El Dia del Mundo** en el número Sant Joan, Carles Costa, no s'ha corresponent al passat divendres produït, ni tampoc s'ha comunicat dia 12 de març, que té com a únic a aquest Ajuntament la intenció de tema el Certamen Poètic Verge de decantar-se del Certamen, dextant Consolació, aquesta batlia considera per a altres aquesta activitat que necessari fer públic el que ha passat, tants d'anys, consecutivament havien a fi de què, coneguda la realitat tingut en exclusiva.

dels fets, cadascú pugui formar-se Indiscutiblement, doncs, la iniciativa i organització del Certamen criteri amb coneixement de causa.

Resulta que, des de sempre, durant 20 anys, el Centre Cultural de Sant Joan ha tingut al seu càrrec -voluntàriament- l'organització del Certamen Poètic Verge de Consolació. Tots els anys, en apropar-se a data de celebració d'aquesta lloable manifestació literària, el President d'aquella Entitat dirigia un escrit a l'Ajuntament sol·licitant l'aprovació de les Bases del Certamen i el patrocini del mateix, va patrocinar el Certamen a partir que mai li ha estat denegat. En canvi, de la petició que li va formular en aquest any 1.993, per primera

l'ha tinguda, sempre, el Centre Cultural de Sant Joan, en exclusiva i l'Ajuntament s'ha limitat a patrocinar l'acte, fent-se càrrec de les despeses, dins el programa de la festa del Pa i Peix o Quart Diumenge.

Si aquest any 1.993 no s'ha donat aquest patrocini és, ni més ni manco, per deixadesa del Centre Cultural. L'any passat 1.992, aquest Ajuntament aquella entitat santjoanera.

MORTS DE DESGRÀCIA

introducció

L'aficció al joc, en aquest cas que contaré, segurament serien les cartes, és una passió desmesurada que du a les persones a les determinacions més desenfrenades que es puguin presentar, ja sigui jugar els doblers en efectiu o les propietats de mobles o immobles, el patrimoni familiar i tant d'altres que es podrien anomenar. Que aquestes reunions de joc hi prenen part totes les classes socials i gent de tots els indrets, ja que així ho demostra el següent cas que contaré:

Com a mínim pot fer uns 200 anys, que consider que va succeir el fet, desconec per tant el nombre de participants, el nom, cognom o malnoms d'ells. Però si pens que hi hauria participants dels pobles veïnats de Vilafranca, per satisfer el seu desesperat desig de jugar, ja que en d'ells, al manco, el qui carregà la pitjor part, era de Sineu. Segurament que des del seu poble havia arribat a peu, per prendre part en la taula de joc, perquè emprant aquesta manera de traslladar-se, sense carro ni bística, podia amagar-se més fàcilment dels qui poguessin sospitar d'ell, i a més en aquell temps eren les dues maneres de viatjar.

Així les coses per aprofitar la vetlada, es posaren a jugar i al sineuer li va anar bastant bé, al manco així pensaren els altres components de la taula, o els qui miraven jugar, i quan va haver acabat la vetlada, o quan va creure convenient anar-se'n, es retirà de la taula i es posà en camí cap a Sineu, sense pensar segurament que el pensar-se que havia guanyat, per part dels qui el varen veure, seria causa que a la volta de la carretera de Palma-Artà, abans de l'actual reforma, era coneguda per "La curva de la Muerte", va esser el lloc escollit pels qui l'havien observat, per esperar-lo, atacar-lo i matar-lo. Es motiu era clar, apropiat-se dels doblers que havia guanyat a la taula de joc. El total que el pobre home mort, el jugador assassinat, va portar de monedes, va esser de 12 dècimes,

MALA JUGADA

quantitat que el nostres estudiants i administratius, que treballen amb ordinadors electrònics avui no sabrien aclarir, si es més vells, majors, no diguessin que cada 4 dècimes eren 10 cèntims, total 30 cèntims, per tant molt barata va esser la vida d'aquest pobre desgraciat sineuer.

Consumat l'assassinat supòs que seria més d'un, els qui hi prengueren part i segurament perquè no quedassin deixalles del cas, portaren el cadàver ha enterrar-lo al bosc de Sa Penya, de front al serrat que hi ha cobert d'aure, terrenys que estan distants uns 200 metres de la volta, lloc on el mataren i actualment son propietat de Catalina Amengual Bauzà de S'Estany de Vilafranca

No vaig sentir a dir mai si hi va haver detinguts i empresonats per aquest fet, quasi segur que en aquells temps passà desapercebut per la justícia i el crim queda impune.

Però si que es cert que l'any 1.943 dins el bosc propietat de la família de S'Estany es feren uns clots o escombra, per sembrar arbres o fer-hi una paret, i obrint la terra hi trobaren ossos de persona humana enterrats.

¿Que va pasar la nit d'aquella mort del sineuer que va portar 12 dècimes?

Solament els qui el mataren podrien aclarir d'on eren, el nom i el cognom que tenien i el repart que feren dels doblers que obtingueren per aquella mort, ja que el pas de tantíssims d'anys no ha deixat rastre de cap data.

El més segur és que aquells ossos trobats enterrats dins terres de Sa Penya, pertanyin al sineuer mort a la "Curva de la Muerte", anomenada així pels inombrables accidents de trànsit succeïts en aquest revolt de la carretera, molts d'ells de conseqüències fatals.

Joan Nicolau

MORTS DE DESGRÀCIA

AMADOR BAUZÀ BOU (a) Passol, casat amb Miquela Company (a) Ferra, morí als 27 anys, dia 6 de juliol de 1.930.

Aquell dia havia batut ordi, i per netejar-se i llevar-se la picor, va anar a rentar-se al safreig de "Ca'n Picarola".

Se suposa que va llenegar i trobant-se tot sol i no sabent nedar, no pogué sortir i morí negat.

Feia dos anys, que s'havia casat i Na Miquela la seva dona sols tenia 23 anys. Deixava viuda i un ninet de 15 mesos.

PERE FONT FERRIOL, l'amo de Cugalutx, morí devers Malesherbes, de desgràcia. Venia de Ciutat, amb el carro, i tingué la mala sort de girar el carro i morí allà mateix.

Era el dia 17 de Juny de 1.911. Tenia 75 anys.

BARTOMEU JUAN BARCELÓ (a) Teixidor.

Era Guàrdia Civil, retirat. Aquell dia estava baixant llenya del llanyer, amb tanta mala sort, que caigué damunt unes barreres que tenia en el corral, quedant espirat.

Morí a conseqüència de les ferides que sofrí. Tenia 66 anys. Era el dia 26 d'octubre de 1.942.

FRANCESC ANTICH JAUME (a) Mandai.

El dia 15 de febrer de 1.967., va morir en accident de trànsit. Tenia 20 anys i set mesos. Era un al·lot gros i abrinat, tant gran com son pare i més gruixat. Feia d'enrajolador, molt fener, molt bon enrajolador. Feia molta feina i guanyava molts de doblers.

L'accident, l'avaria, va succeir devers les set del matí, en el lloc conegut per "Sa Punta de Son Gual", a la carretera de Ciutat a Manacor.

Una grua que venia de Ciutat, en sentit contrari, el xófer pegà una becada i es tirà cap a l'esquerra, just en el precís moment que creuava en Francesc.

El xoc frontal, causà la mort a Francesc a l'acte.

Es vespre anterior, la nit abans de l'accident, Francesc havia anat a dormir molt tard. Un pressentiment? Devers la 1 anà a la cambra dels seus pares, que feia ja hores que eren a dormir.

-Vull que sapigueu que hi ha un montuirer, En..., que me deu...pessetes. En...i En...de Sant Joan, me'n deuen... i...

-I ara perquè mos contes això, en aquestes hores? Ves a dormir i ja en parlarem una altra hora.

Dia 15 de Febrer
a les set del matí
En Francesc va morir
el Senyor el se'n dugué,

RAFEL NIGORRA GAYÀ (a) Petrer, morí a conseqüència d'un accident de trànsit.

Fou ferit, el dia 7 de Febrer de 1.971., quan transitava amb la seva moto pel carrer Luca de Tena, per un camió que el va estrènyer. De resultes de les ferides, moria uns quants dies després, el 10 de Febrer de 1.971.

Tenia 31 anys, i feia uns 4 anys que s'havia casat amb Catalina Cladera. No tenien infants.

DAMIÀ BAUZÀ VICH (a) Rosa, morí d'un accident de trànsit el dia 24 d'octubre de 1.973. Tenia 37 anys. Era fadrí.

Era una nit de vent. Tornava de la feina. Havia fet el seu torn a la Gasolinera Febrer, com cada dia i tornava a ca Seva.

Es creu que una bufada forta de vent li feu perdre l'equilibri de la moto, amb tanta mala sort, que es ferí, mal ferit, quedant a la carretera. Era en l'indret de l'hort de Son pericàs.

Miquel Florit Huguet

MORTS DE DESGRACIA

MORT DE SA PENYA DE D'ALT

Introducció

De principi faré un poc d'història per centrar millor als lectors, referent al fet que vaig a contar.

Sa Penya, és una finca de dins el terme de Sant Joan situada entre Son Gil i Son Ramon, que està dividida en dues: Sa Penya de Baix, que compren les cases de les Monjes, que les ho deixà en herència la senyora del metge vell, D. Guillem Galmés i les terres avui propietat de Monserrata Nicolau (Garanyona).

Sa Penya de d'Alt està formada per les cases de Sa Penya, propietat actualment de Guillem Nicolau Gayà (Torretes) i les cases de Ca'n Madó, també propietat de Guillem Torretes, que les comprà, juntament amb les terres de veïnat, dins la dècada del 40 a la família Oliver-Sansó, que per part del segon cognom descendien de Sa Penya.

Es de suposar que antigament els propietaris de Sa Penya de Baix i de Sa Penya de d'Alt eren de la mateixa família, però el qui ho eren en tota seguretat eren els propietaris de Sa Penya de d'Alt i Ca'n Madó, perquè les dues cases formaven una sola edificació, igual que les de Baix.

El fet que vaig a contar va succeir de la següent manera. El cap de casa de Sa Penya de d'Alt, del qui mai vaig sentir a dir el seu nom, ja que aquest fet es pot remontar a uns fets que fa uns 200 anys que han passat, tenia una família composta per la dona i 4 fills, el major de 11 anys. El cap de Família va fer un sementer de clots per sembrar-hi figueres dins les terres dites de Ca'n Madó, per estar a punt quan fos el moment de sembrar-les.

Per les circumstàncies que fossin, el cap de casa es treslladà a Son Serra a fer les messes de segar. Era l'any que hi va haver la pesta a Son Servera, que he sentit a dir que de 1.900 habitants que tenia el poble de Son Servera en moriren 1000.

El santjoaner-vilafranquer, habitant de Sa Penya, que havia anat a Son Serra a fer les messes tingué la mala sort de contagiar-se, tornant a casa seva amb la terrible malaltia, on va morir.

La seva pobre dona, viuda que quedava amb 4 infans va anar a donar compte del fet a les autoritats de Sant Joan, que quan varen saber de la malaltia que havia mort el seu home, no en varen voler saber res, ni les municipals ni les eclesiàstiques, tal era la por que la pesta inspirava a tothom.

Això sí, no obstant les autoritats li varen fer saber que quedava tota la família en quarentena, és a dir 40 dies sense poder anar al poble.

La pobre viuda, sense altre ajuda que la dels seus fillets, el major de 11 anys arrossegant el cos del seu home mort, el va enterrar dins un dels clots que hi havia preparats per sembrar-hi figueres que feia uns mesos que el mort havia cavat.

Molts d'anys després, se donà el cas, que tan prompte Guillem Nicolau (Torretes) va haver comprat les cases de Ca'n Amador i la quarterada de terra de la finca, va fer unes millores als terrenys comprats, arrancant un corral de figueres de moro, qual no seria la seva sorpresa quan a un clot on també hi creixia un ullastre a davant les cases i a uns 40 metres enfora, i va trobar ossos pertanyents a un ser humà adult.

Guillem Torretes que havia sentit contar l'història d'aquest avantpassat seu que morí a conseqüència de la pesta contagiada a Son Serra, deduí que aquells ossos humans pertanyien a aquell home que havia estat enterrat per la seva dona, ajudada pels seus fillets.

Joan Nicolau Gayà

Ventall d'ajudes per a l'any 1993

La Conselleria d'Agricultura, Pesca i Ramaderia del Govern Balear té previst comptar al llarg de 1993 amb un ample ventall d'ajudes, que anirà concedint als pagesos, ramaders i pescadors de les Illes que les sol·licitin en la forma establerta i dins el termini obert per a aquest efecte.

La gestió de les 41 ajudes de la Conselleria és coordinada pel seu Gabinet Tècnic, pel Servei d'Indústria, per les direccions generals d'Agricultura, Ramaderia, i Pesca i pel Secona.

El Gabinet Tècnic de la Conselleria gestionarà la concessió d'un total de 13 tipus diferents d'ajudes, de les quals es podran sol·licitar durant tot l'any les dirigides a la millora de les estructures agràries, les previstes per una finalització anticipada de l'activitat agrària, la creada per potenciar les inversions col·lectives a zones amb condicions adverses, les sorgides per ajudar a la compra de maquinària i altres mitjans de producció en règim de cooperativa, la prima especial en benefici dels productors de carn de bestiar boví, i dues més per donar força a tots els empresaris que es decideixin a dur a terme inversions en els camps d'agroturisme i turisme rural a les Illes. La resta de les ajudes gestionades pel Gabinet Tècnic compten amb els terminis següents: les primes dirigides a subvencionar la retirada de terres de cultiu herbaci les hauran de formalitzar els interessats els mesos de gener i febrer, les sol·licituds de les quantitats assignades per afavorir els agricultors i els ramaders de muntanya s'hauran de lliurar en el segon trimestre de l'any, les ajudes establertes per als estudiants de Formació Professional Forestal de Segon Grau s'han de presentar en el quart trimestre de l'any, les primes per fomentar l'abandonament definitiu de les vinyes, campanya que es pretén man-

Hi ha un total de 41 tipus d'ajudes que la Conselleria posa a l'abast dels agricultors

tenir fins el 1996, es podran demanar els mesos de maig, juny i juliol. D'altra banda, caldrà esperar que es faci pública la convocatòria per les primes creades en benefici dels productors de bestiar oví i bestiar cabrum, mentre que les destinades a potenciar el manteniment de vaques nodrisses sols es poden sol·licitar el mes de gener.

El Servei d'Indústria i Comerç de la Conselleria manté per a 1993 un total de deu models d'ajudes, entre les quals la creada amb la finalitat de promoure la producció d'oli d'oliva s'haurà de sol·licitar en el segon trimestre, mentre que la creada per afavorir les organitzacions agràries i unions de cooperatives està encara pendent de convocatòria.

Les vuit restants es poden demanar durant tot l'any i són les següents: millora de condicions de transformació i comercialització de productes agraris i pesquers, millora del tractament de transformació i comerç de productes agraris i pesquers, foment de les denominacions d'origen, foment de l'artesania rural, ajudes a la cessió de llet per part de productors lactis a centres escolars, foment del registre de la Qualitat Controlada, ajuda a l'alimentació animal, potenciació de la realització d'auditories i estudis de viabilitat a associacions agràries i promoció de la capitalització d'aquest tipus d'organismes.

La Direcció General d'Agricultura disposarà al llarg de 1993 de sis tipus d'ajudes per oferir als pagesos de les Illes. D'aquestes es podran sol·licitar durant tot l'any les previstes per ajudar les finques que

col·laboren amb la Comunitat Autònoma i amb el MAPA. Mentrestant, mantindrà, durant el primer trimestre, el termini obert per a les ajudes previstes per a agrupacions dedicades a tractaments integrats en l'agricultura, agrupacions de defensa vegetal i plans de reconversió de cultius de cítrics. Igualment, mantindrà una ajuda destinada a la contractació d'assegurances agràries, que els interessats hauran d'anar sol·licitant segons la collita que pretenguin assegurar.

La Direcció General de Ramaderia compta per al pròxim any amb un total de set models d'ajudes, de les quals sis es poden sol·licitar durant tot l'any. La setena, destinada a subvencionar certàmens ramaders a la Comunitat, s'haurà de demanar amb un mínim de 60 dies d'antelació. Les sis ajudes restants estan destinades a associacions de criadors de bestiar selecte i agrupacions de defensa sanitària, a associacions de races autòctones, a reproductors selectes de bestiar no boví, a reposició d'animals sacrificats durant campanyes de sanejament, a indemnització per sacrificis i a nuclis de control lleter, com també a la incorporació de finques i nous sistemes de funcionament amb aquestes.

Mentrestant el Servei d'Ordenació Pesquera disposarà de dues modalitats d'ajudes, que es podran sol·licitar fins al mes de setembre de 1993. La primera està destinada a la modernització de vaixells de 5/33 metres d'eslora entre dues perpendiculars, mentre que la segona primarà els projectes que es presentin per equipar els ports de pescadors de les Illes.

Finalment, el SECONA compta amb dos tipus d'ajudes per oferir al foment de les produccions forestals, que es podran anar demanant durant tot l'any.

DEL TELECLUB AL CENTRE CULTURAL

El dia 16 de Juny un grup de socis es desplaçaren a l'aeroport de palma per rebre de mans del Ministre d'Informació i Turisme, Sr. Manuel Fraga, el televisor per al Tele-Club de Sant Joan.

El dia 13 d'agost es va celebrar assemblea general a la qual es va votar per elegir na nova directiva. En fou elegit president Francesc Company bauzà.

Per commemorar el primer aniversar, el dia 6 de desembre del 68, fou anomenat Soci d'Honor el senyor Joan Julià Gayà.

La inauguració oficial tengué lloc el diumenge 15 de desembre del mateix 1.968, presidida per l'Excl. Governador Civil Sr. Victor Hellin Sol i amb l'assistència del president de la Diputació, el Delegat del Ministeri de Turisme, el canceller secretari del Bisbat i totes les autoritats locals, i amb assistència de quasi tot el poble.

El dia de Nadal també fou festa gran per aquesta entitat, ja que es rebbé la visita del tot just anomenat Bisbe de Menorca, el mallorquí Mn. Miquel Moncades.

El 5 de juny de 1.969 es reb un prjector de cine de 16 mm. Ja des d'aquell moment es varen organitzar vetlades de Cine-Club amb col·loqui i canvi d'impressions sobre el tema de la pel·licula projectada.

Dos anys en fou president Francesc Company Bauzà, ja que el dia 10 d'abril de 1.970 va dimitir del carrec per haver estat nomenat batle del poble. El substituí en caràcter interí Antoni Sastre Gayà.

Data molt important, pel que reportava en aquells moments, fou el 21 de novembre de 1.970 que per iniciativa personal de Miquel Florit Huguet, sortí per primeva vegada la publicació "Sant Joan" (Butlletí d'informació local), que ha tingut una molt llarga i positiva durada, font de notícies per a qualsevol nota històrica que es vulgui realitzar.

L'assemblea general del dia 8 de desembre elegia nou president, era en la persona de Josep Estelrich Mieres.

La renovació de càrrecs ha estat periòdica, tal com manen els estatuts. Els secretaris que ha tingut el Tele-Club són: Joan Mas bauzà, Mª Leonor Bauzà Bauzà, Esteva Galmes Vidama, Francesc Mas Bauzà i Miquel Mas Bauzà, ja en la nova etapa del Centre Cultural: Catalina Pocoví Matas i Maria Company Nicolau.

Les activitats han estat molt nombroses al llarga dels anys de vida d'aquesta entitat local, fogarons per Sant Antoni amb les seves torrades, concursos de redacció escoar, d'investigació, de dibuix, de targetes i betlems per Nadal, plantes i flors, brodats, treballs manuals i altres articles. Manció apart mereix l'exposició d'objectes antics intitolada "Sant Joan un temps" que es muntà a Ca'n Soler pel Quart Diumenge de 1.974, i l'home-natge al carretó per les fires i festes de 1.977. També cal destacar els certàmens nacionals de fotografia, convocats des dels primers mesos d'existència del Tele-Club. Per les festes patronals de 1.979 es va celebrar el XVI certàmen.

Els cicles de conferències han estat també molt presents a les activitats del Tele-Club, i també els actes recreatius de tot tipus: disfresses pel carnaval, carrosses per Sant Antoni i Sant Cristòfol, partiipació LS FESTES DE Sant Isidre, de Nadal, Camp d'Any, dels Reis o organitzant gincames cultural-recreatius, audicions de música rock i vetlades de cançons tradicionals, torneigs d'escats i tennis de taula, vetlades de cançons tradicionals, torneigs d'escats i tennis.

Una aaltr activitat que consideram transcendent, fou l'nforme que mensualment es va fer, durant uns anys, dels programes d'emissió de la televisió donant el grau d'audició, acceptació dels programes i altres temes d'interès per al ministeri

DEL TELECLUB AL CENTRE CULTURAL

El 2 de maig de 1.971 va organitzar un partit de basquet a la plaça del Centre i una revetlla amb orquestra, que per cert ja no era la primera. Pel·l Quart Diumenge de 1.972 va organitzar el primer certamen poètic Verge de Consolaió. Actualment són XXI els certamens celebrats ininterrompidament.

Per la festa del Corpus de 1.973 per primera vegada es va confeccionar amb flors una catifa al carrer de Fra Lluís Jaume davant el local social, per on havia de passar la processó, la qual cosa encara continua per desig dels veïnats del carrer. També començaren les projeccions de diapositives.

Durant el mes de febrer de 1.976, es varen fer dues conferències que tengueren ressò a altres pobles i que causaren polèmica, més per les persones que hi participaren que pels temes anunciats.

El dia 9 de maig a Consolació se celebrà una diada de companyerisme entre els Tele-Cubs d'Ariany, Ses Salines, Son Maià i Sant Joan, després de dinar hi va haver una animada tertúlia on es cantaren cançons i es va animar un ball.

A finals d'aquest any es va crear la secció de dansa, i quasi al mateix temps començaren les classes de ball mallorquí a càrrec de Carles Costa.

Per les festes patronals de 1.977 el grup de ball del Tele-Club va organitzar un ball de pagès a la plaça del Centre i el 12 de desembre del mateix any, reten visita al local social el delegat provincial de Cultura Sr. Ferran Pinya, el director de difusió cultural Sr. Antoni Papell, l'assessor de Tele-Clubs Sr. Jacint I. Pérez. Tots ells foren rebuts per la directiva, el batle del poble i els socis. Un grup de nins de l'escola de balls mallorquins interpretaren uns balls.

Durant l'any 1.977 continuaren les conferències, festes per recaptar fons per al viatge d'estudis de 8è.

curs, i es va celebrar la festa de les Verges amb orellanes, bunyols i balls mallorquins.

A l'assemblea celebrada el 12 de febrer de 1.978 és elegit president del tele-Club Carles Costa salom. L'anterior, Josep Estelrich Mieres havia acupat el càrrec durant 8 anys.

El 26 de febrer s'acordà organitzar la banda de tambors i cornetes a càrrec de l'escola de balls mallorquins. Al mateix temps començaren les claes de música per formar un grup de guitarra i altres instruments de corda. També es col·laborà en les fires de primavera de Manacor amb una carrossa que va aconseguir el tercer premi. El 28 d'octubre de 1.978, es produeix el canvi de nom de Tele-Club per el de Centre Cultural de Sant Joan. Durant aquest any es va fer una excursió al Catell del rei de Pollença, una pintada a l'aire lliure i com ja era costum continuaren les conferències.

El 26 de maig de 1.979 s'aproven els estatuts del Centre Cultural i a la reunió del dia 2 de juny s'apravà el canvi de la biblioteca del Centre Cultural a l'Aula P Rafel Ginard situada als baixos de l'Ajuntament. L'Ajuntament havia cedit aquest local a canvi que la biblioteca funcionàs amb caràcter públic, a la qual cosa es comprometè l'entitat propietària del fons bibliotecari.

Per les festes patronals es va celebrar una altra gincama cultural-esportiva que fou un èxit de participació. Per Nadal de 1980 es va celebrar el VI certamen provincial de diapositives, a més del tradicional concurs de targetes nadalenques.

Durant el més de maig de 1.981 queden classificats els llibres de la biblioteca i pel mes de juny s'organitzà un curset de floricultura que dirigí el famós floricultor Uli Werthwein. Dins els programes de les festes patronals es va inaugurar la biblioteca.

DEL TELECLUB AL CENTRE CULTURAL

L'any 1.982 l'entitat encarregada d'organitzar les Fires i Festes de Sant Joan fou el Centre Cultural.

Per les festes patronals de 1986 es fa una pintada de murals al passeig Joan Mas. Es crea l'anagrama del Centre i el mes de novembre el grup de balls d'aquesta entitat, va celebrar el 10è aniversari. També foren elegits nous directors de la banda de tambors i del butlletí Sant Joan (1).

El 5 de juliol de 1987 s'acordà el traspàs de l'entitat a la nova Casa de Cultura. El 7 de febrer de 1988, després de 10 anys d'ocupar el càrrec i per no presentar-se a la reelecció Carles Costa, és elegit President del Centre Cultural, Joan Mates Gayà, el qual al cap d'un any va presentar la dimissió i fou elegit per aquest càrrec Benigne Company Pérez (Nino).

Durant els anys d'activitat d'aquesta entitat, també es varen organitzar altres activitats que tengueren uns excel·lents resultats com foren els cursos d'escolatització que patrocinava E.C.C.A., la col·locació de nius artificials pels pins del nostre terme amb la col·laboració del Grup Ornitològic, els cursos d'anglès i de català i diferents excursions per Mallorca i també a fora de l'illa. També es va col·laborar amb altres col·lectius: Coral, Escola, GOB, Sa Nostra, Esglesia, Ajuntament, etc...

De molta transcendència ha estat les peculiars activitats d'aquesta entitat. Amb la seva fundació en un moment de canvi tecnològic, on per desgràcia al nostre poble encara no gaudíem del modern sistema audiovisual de la televisió. Es va fer un gran avanç sobretot per als joves que encara no podien visitar els establiments públics on podien veure funcionar el nou aparell amb imatges. Va esser el local social del Tele-Club on es reuniren amb tot llibertat els joves i els nins sense posar

inconvenients a estar junts ambdós sexes. Precisament fou aquesta entitat que oferí als socis les primeres conferències d'educació sexual i altres temes que encara eren tabús. Es varen rompre motlles i encertaren el canvi en tants i tants de camps de què gaudim avui en dia.

Per acabar aquesta curta memoria, és imprescindible fer una especialíssima menció a totes aquelles persones que dins l'anonimat i altruisme hi aportaren tot el que pogueren (saber, dedicació, hores de feina, material i mobles necessaris per al seu funcionament, etc.) i que segurament ningú no els ho ha agraït.

CARLES COSTA I SALOM

NOTES

(1) Durant aquests 20 anys dels Butlletí "Sant Joan" han estat directors: Joan Gayà Julià, Josep Estelrich Mieres, Carles Costa Salom, Rosa Sastre Juan, Josep Majol Florit, Col·lectiu "Quatre Vents" i Nino Company Perez.

Els directors de la banda de tambors i cornetes han estat: Eduardo Miñana (music de la banda de Manacor), Bartomeu Jaume (music de Sineu) i els santjoaners Joan Rebassa Gomis, Antoni Mates Bover i Nino Company Perez.

NOTA DE LA REDACCIÓ: Agraïrem a tots els presumptes col·laboradors ens enviïn els seus treballs, sobretot els relatius al segle XX, a fi de recuperar el nostre immediat passat mitjançant aquestes notes històriques o "quasi històriques". Gràcies.

PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

Trobar-nos davant el desè aniversari de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears és un esdeveniment molt notable dins la nostra història política. Al marge del grau d'entusiasme o de crítica que ens inspiri el tipus d'estatut de què disposam i del model d'autonomia que hem sabut desenvolupar, allò cert és que ens cal de ser profundament conscients del que ha representat fins a hores d'ara l'autonomia.

És prou cert que l'actual és la primera vegada que les Illes Balears s'han posat d'acord per tal de viure i conviure dins el mateix marc d'autonomia política. La de l'any 1931 va resultar un fracàs i mai no arribà a néixer. Però les èpoques d'interdependència política i institucional són prou abundants a les pàgines de la història. Des dels temps del Regne de Mallorca fins a la més recent etapa de la Diputació Provincial, de caràcter administratiu, les Illes Balears han conegut i practicat diferents models de convivència institucional i política, aplegant totes les illes entre sí. Cadascun ha donat millors o pitjors fruits, segons l'època i les circumstàncies històriques. Però la present crec que és la més estimable de totes. Diverses són les raons, que tot seguit resumesc.

Amb caràcter general esmentaré les raons conceptuals que així m'ho fan veure, com ara el fet de ser la nostra una autonomia basada en la democràcia representativa i plural. També és important l'existència d'un parlament com a poder legislatiu format per sufragi universal -un valor polític que vull subratllar- i, per últim, d'un govern políticament responsable davant la cambra.

Aquestes característiques institucionals són de primer ordre, i sens dubte determinen una qualitat política ben notable i que no trobam a cap altre experiment d'interrelació a les Illes en altres èpoques històriques. Això és, per tant, privatiu del moment actual.

Ara bé, amb caràcter específic, el sistema polític i autonòmic que tenim ha permès que, per primera vegada, les anomenades part forana, ciutat i illes menors convisquin políticament sense recels, tot col·laborant obertament en un mateix projecte d'autogovern i autonomia. La ideologia dels grups polítics és el factor que determina els moviments d'opinió, però de cap manera la procedència territorial dels representants polítics. En conseqüència, hem superat, a la fi, dins la nostra història, els enfrontaments territorials.

Des del punt de vista de la història social i de relacions humanes, aquest període de deu anys ha demostrat que la convivència és possible a les Illes Balears, sense haver de renunciar a la personalitat de cada illa o de cadascun dels pobles de l'arxipèlag.

LES CAPELLES DE L'ESGLÉSIA VELLA DE SANT JOAN

IX. Capella de la Puríssima Concepció

(abans de Sant Antoni i Sant Sebastià, i de Santa Anna)

La capella que dins l'església vella corresponia a la que avui és de la Puríssima Concepció, va estar dedicada successivament a tres advocacions distintes: fou en un principi capella de sant Antoni i sant Sebastià, fins devers l'any 1670¹; per aqueix temps es convertí en la capella de santa Anna, que fins llavors havia estat venerada a la capella que avui és del Nom de Jesús; finalment, l'any 1883 es dedicà a la Puríssima Concepció.

De les poques notícies que coneixem sobre els inicis de la devoció i culte dels santjoaners a santa Anna, en deixarem constància quan vàrem escriure sobre la capella del Nom de Jesús². Els comptes més antics de l'Obreria (1625-1679) només parlen de la festa anual, que se celebrava amb Completes i Ofici major.

Però la capella de santa Anna tenia una referència cívica notable perquè, segons Mn. Ramon Gayà, en ella s'hi feia cada any l'elecció "per sac i sort" dels jurats que havien de regir la vila, i de les persones que havien d'ocupar altres càrrecs públics. Dins una caixa de tres claus, guardades per tres persones diferents, hi havia uns saquets de tela de diferents colors que contenien uns "rodolins" de cera amb bocinets de pergamí en el seu interior, on eren escrits els noms dels candidats a cada un dels càrrecs, indicats pel color de cada saquet; un infant treia els rodolins que calia, segons els càrrecs³.

L'Obreria no va alçar l'ull fins que va sorgir un gran devot del gloriós sant Joaquim, l'espòs de santa Anna. Nomia Bartomeu Bauçà i Bauçà, a. Tonimateu; tenia una trentena d'anys quan va iniciar, l'any 1731, l'Obreria del patriarca Sant Joaquim, de la qual va ser obrer fins a la seva mort l'any 1767. Promogué la festa de sant Joaquim, que s'assignà a un dels darrers diumenges d'agost, amb Completes

i Ofici solemne; l'any 1734 començà a fer-se també processó, i l'any 1735 novenari predicat, amb orgue i cant dels Goigs i Parenostres⁴.

El culte a sant Joaquim es feia, naturalment, a la capella de santa Anna, que alguna vegada es troba registrada com "capella de la Sagrada Família". Ben aviat, l'any 1747, s'uniren les dues obrieres en una sola, "de Sant Joaquim i Santa Anna", que s'encarregà de l'ornamentació de la capella i de les dues festes dels dos sants. L'any 1748 la festa de santa Anna ja se celebrà amb ball, xeremies i trons. Es féu un palis nou per l'altar (1748), un reliquiari (1749-1758), unes teles de domàs carmesí de vuit vesos per les parets de la capella (1759) i una llàntia de plata (1761), i s'emprengué l'obra, ja més costosa, d'un nou retaule (1764).

Es evident que no bastaven les recaptacions de l'Obreria per a tots aquests dispendis, ni comptant amb les captes especials i donatius particulars que es feren pels domassos i per la llàntia. L'obrer Bartomeu Tonimateu, essent una persona de mitjan estament, hi contribuïa amb generositat: donà, de diners propis, 8 lls. pels domassos i 60 lls. per la llàntia; els darrers anys, quan es feia la rendició de comptes, es tancava el balanç de l'Obreria amb un notable dèficit que l'obrer havia bestret: 33 lls. l'any 1760, 10 lls. el 1761, 37 lls. el 1762, 30 lls. el 1763, 39 lls. el 1764, 62 lls. el 1765, i 35 lls. el 1766⁵.

El nou retaule estava ja acabat, però sense daurar. El 12 de maig de 1767 morí l'obrer Bartomeu Bauçà, Tonimateu; llegà 60 lls. "en ajuda de daurar el quadro de sant Joaquim". Se li concedí l'honor, ben merescut, de ser soterrat davant la capella de sant Joaquim i santa Anna. Mig any després, el 3 de novembre, morí la seva viuda, Joana Mª Barceló, i "alliberà aquelles 19 lls. (bestretes per l'obrer el darrer any de la seva adminis-

tració) que li estava devent la Obreria". Fou sepultada vora el seu espòs⁶.

El curiós viatger Jeroni Berard descriu el retaule, tal com el trobà vers l'any 1789, quan passà per Sant Joan: "La Sagrada Familia, pintadas todas las divinas personas en lienzo grande y lienzos a los lados y cuatro columnas compuestas al estilo moderno, aún sin dorar ni particularidad alguna"⁷.

Els anys 1808-1810 l'Obreria rebé "20 lls. de una manda pia, per daurar lo quadro", i es va iniciar la dauradura del retaule. Entre 1811 i 1815 es va enrajolar la capella i es féu un nou altar amb pedra de Santanyí⁸.

A un inventari de 1862 la capella de santa Anna es descriu així: "Tiene el cuadro de madera sin dorar. Sobre la mesa de altar hay un escaparaté que contiene una figura del Ecce Homo, y detrás de ella una figura en tela de Santa Catalina de Sena. Sobre ella hay la Sagrada Familia pintada en una tela, que tiene colaterales dos figuras en tela, una de Santa Apolonia y la otra de San Gil, y en su definición una de San Bartolomé Apóstol"⁹.

L'any 1883 l'ecònom Mn. Sebastià Ordinas va retirar el retaule de santa Anna, per dedicar la capella a la Puríssima Concepció i dos anys després el va vendre per 25 duros a l'escultor Lluís Font¹⁰.

Les primeres notícies de la veneració de la Puríssima Concepció a la parròquia de Sant Joan son de principis del segle XVII. A 1618 el santjoaner Guillem Gual, que morí a Calvià, ordenà en la seva manda pia una missa "a Ntra. Senyora de Concepció"; llegats semblants es troben a 1620, 1624 i anys posteriors¹¹. L'escultor Pere Joan Pinya, tallà pels anys 1646-1652 una imatge de la Puríssima Concepció, per collocar-la en el retaule de l'altar major que ell mateix havia acabat de fer; anys després, entorn de 1686, l'estàtua passà a la capella que avui és de Sant Josep, fins a 1751, en què fou retornada a l'altar major, on s'havia emplaçat un nou retaule, obra del notable escultor Pere Joan Obrador¹².

En el llibre d'Obreries que acaba l'any 1683 no hi figura encara l'Obreria de la Puríssima, però sí consta que figurava en un llibre anterior a 1728, que s'ha perdut¹³. Des de

1728, l'arxiu parroquial guarda els comptes d'aquesta Obreria, que era habitualment confiada a preveres o a persones destacades del poble. Els primers obrers foren el Rd. Joan Gayà i el Sr. Jordi Company, cirurgià. Els següents, entre altres, Mn. Miquel Bauçà, vicari (1752-1755), Mn. Miquel Fiol, també vicari (1752-1761), Mn. Llorenç Company (1755-1768), Mn. Miquel Company i Pere Fiol, a. Alba (1770-1775), Mn. Antoni Company i Mn. Pere Joan Verí de Son Roig (1776-1784), l'honor Nicolau Verí de son Roig (1810-1814), Mn. Guillem Munar (1858-1893), el Sr. Antoni Fernández (1859-1862), el batle Pere Antoni Mayol (1863-1864), Mn. Joan Munar (1894-1902), i Mn. Francesc Mas (1904-1909).

Va donar un singular esplendor a la festivitat de la Puríssima el Rd. Miquel Fiol i Socies, fill del Dr. en Medicina Rafel Fiol i de Margarida Socies de Tagamanent, i germà d'un altre prevere, Mn. Rafel. El temps que va ser obrer (1752-1761), va fer una corona daurada per la imatge, va establir el novenari predicat, les Quaranta Hores i la processó de la Puríssima, va fer enriquir el seu ninxo per l'escultor mtre. Torres, i organitzava cada any una revetla amb trons, focs i rodells¹⁴.

L'any 1764 s'introduí el ball del dia de la Puríssima, i el 1768 una despertada, amb "trons, magranes i pólvora"; el mateix any es començà a fer un dinar i refresc pels benefactors¹⁵. L'any 1790 l'Obreria va gastar 106 lls. en "adornos, pintures i renovar la capella (el ninxo) de la Puríssima"; el 1805 s'acabà de daurar tot el retaule del presbiteri¹⁶.

L'any 1883 es va retirar la imatge de la Puríssima de l'altar major per destinar-li capella pròpia, desplaçant la de santa Anna. Regia la parròquia l'ecònom Mn. Sebastià Ordines i eren obrers Mn. Guillem Munar, que ho fou durant una quarentena d'anys, i Sebastià Oliver i Font, que va costejar l'obra. El nou retaule, l'actual, fou executat per l'escultor Lluís Font, autor també de la imatge de l'Àngel de la Guarda, per al ninxo que havia quedat buit en el retaule major. La benedicció de la capella es féu el dia de la Immaculada Concepció de dit any 1883; es beneí també un nou tabernacle i imatge de la Puríssima per a les processons¹⁷.

L'any 1900 el rector Mn. Miquel Tomàs va fer per la capella uns cortinatges de domàs de seda i vellut d'Utrecht, i el 1904, en l'avientesa del cinquantenari de la proclamació del dogma de la Immaculada, el rector Mn. Joan Niell va fer unes reformes en el nou retaule, retirant dos petits quadres de sant Ildefons i del beat Ramon Llull i penjant a les

parets laterals dues teles, una de la Mare de Déu de Lourdes, que encara hi és, i l'altra amb una al·legoria de les Filles de Maria, obres ambdues del pintor Salvador Torres i de l'escultor Sebastià Alcover. L'argenter Mateu Forteza va fer una corona d'argent per a la imatge de la Puríssima Concepció¹⁸.

JOSEP ESTELRICH I COSTA

NOTES

1. Cfr. DAMUNT DAMUNT, núm. 21 (febrer 1993), pg.
2. Cfr. DAMUNT DAMUNT, núm. 16 (Setembre 1992), pg. 28.
3. R. GAYA, pbro. Devociones florecientes en la parroquia de San Juan a principios del siglo XVII. DOCUMENTA, pg. 359.
4. APSJ (Arxiu parroquial de Sant Joan), 61.2, fs. 132-135v.
5. APSJ, 61.3, fs. 120-130v.
6. APSJ, 13.4, fs. 88. 97v.; 61.4, f. 160.
7. J. BERARD. Viaje a las Villas de Mallorca. 1789. Transcr. de Ll. Pérez. Ajuntament de Palma 1983, pg. 217.
8. APSJ, 61.4, f. 164; 61.5, fs. 22-23. 49-49v.
9. APSJ, 21.5.1.
10. APSJ, 39.6.3; 39.6.4.
11. APSJ, 13.1.1, fs. 19. 18v. 35.
12. Cfr. DAMUNT DAMUNT, núm. 15 (agost 1992), pg. 20.
13. APSJ, 61.2, f. 98.
14. APSJ, 61.3, fs. 72-75.
15. APSJ, 64.1, fs. 76-84v.
16. APSJ, 61.4, fs. 87v. 89v. 91v.
17. APSJ, 62.4, f. 27.
18. APSJ, 43.3, fs. 25. 50; 64.1, fs. 18-22. - ADM, III/161/164.

Marc de 1.969. En el ple del mes, **06-08-1.977** En diferents actes la l'Ajuntament, presidit pel batle Parròquia celebrà el 50 Aniversari Llorens Juan, aprovà donar nom a de les obres del temple parroquial alguns carrers com els de Ecónomo i fou inaugurat el Museu Parroquial Mas, Maestra Francisca Mas, Mestre instal·lat a les tribunes del temple. Rosselló Ordinas i Paz.

Marc de 1.973. Preparant la festa la Casa de la Vila tingué lloc la del Quart Diumenge foren construïdes presentació de la 1ª Memòria d'Acti- les voravies del Camí de Consolació vitats Municipals coincidint amb al mateix temps que era asfaltat, el 1er. Aniversari de Joan Barceló amb prolongació fins a l'explanada Matas com a Batle de Sant Joan. i fins al cementeri.

19-03-1.974. Inaguració de l'exposició que havia actuat a Palma en el mes "Sant Joan, un temps" al cassal de de Gener, en aquest dia i dins els Cas Metge Soler, degut a una inicia- actes del Quart Diumenge donà un tiva de Carles Costa i dins els actes Concert a l'esglesia Parroquial, de la Festa del Quart Diumenge. A commemoratiu del 1er. Aniversari l'acte hi va assistir Francesc de de la Coral dirigida per Joan Company Borja Moll. Florit.

05-03-1.975. Moria a Sant Joan Gabriel **Marc 1.981.** Entre els components Gual Bauzà conegut com l'amo En Biel de la Selecció Nacional de futbol de Son Pericàs. Durant molts d'anys juvenil hi figuren el santjoaner fou el Jutge de Pau del poble i del Gabriel Company Bauzà, destecat fut- 28-06-49 al 29-11-50 el batle de bolista en l'equip del CIDE de Palma. la vila.

Joan Jaume Nigorra

(Anunci gratuït)

INFORMACIÓ SOBRE EL VESTIT DE LA

CONFRARIA DE LA SANTA FAÇ (NOVA)

VESTIT: COLOR BLAU

CAPA: COLOR BLANC

TOTS ELS INTERESATS EN FER-SE UN

VESTIT D'ENCAPIRONAT DEMANIN INFORMACIÓ

A:JOAN FLORIT (RAFALET)

LLORENÇ MAS (FRARÓ)

